

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 50/26

Luxemburg, 14 april 2026

Arrest van het Hof in zaak C-590/23 | Pelham (Begrip „pastiche”)

Het Hof van Justitie verduidelijkt de draagwijdte van de uitzondering voor pastiches in de context van sampling

Deze uitzondering beoogt een rechtvaardig evenwicht tussen de bescherming van het auteursrecht en die van de artistieke vrijheid te waarborgen

In het kader van het langdurige geschil over de overname van een fragment (sample) uit een muziekwerk van de Duitse groep Kraftwerk verduidelijkt het Hof de draagwijdte van de uitzondering voor pastiches, waarmee het gebruik van auteursrechtelijk beschermde elementen zonder voorafgaande toestemming van de rechthebbenden mogelijk wordt.

Het Hof stelt met name vast dat deze uitzondering betrekking heeft op creaties die een of meerdere bestaande werken oproepen maar er toch merkbaar van verschillen, en die bepaalde auteursrechtelijk beschermde kenmerkende elementen van die werken gebruiken, ook via „sampling”, met als doel om met deze werken een artistieke of creatieve dialoog aan te gaan die als zodanig herkenbaar is. Deze dialoog kan verschillende vormen aannemen, met name een openlijke stijlimitatie van die werken, een eerbetoon eraan of een humoristische of kritische confrontatie ermee.

De Duitse muziekgroep Kraftwerk heeft in 1977 een fonogram uitgebracht met het muziekwerk „Metal auf Metall”.

De twee stichtende leden van deze groep hebben de twee componisten van het muziekwerk „Nur mir” en de producent van de fonogrammen waarop dit werk in 1997 (en opnieuw in 2004) is verschenen, Pelham GmbH, voor de Duitse rechter gedaagd. Ze ¹ verwijten deze personen met name een inbreuk op het naburige recht waarvan zij als producent van fonogrammen ² de houder zijn. Een sample van ongeveer twee seconden, bestaande in een ritmische sequentie, is immers uit „Metall auf Metall” gekopieerd en als opeenvolgende herhaling in het muziekwerk „Nur mir” geïntegreerd.

In dit geding, dat al meer dan 20 jaar aansleept ³, diende nog te worden beslist of deze sample sinds 7 juni 2021 een toegestaan gebruik voor pastiches vormt. Op die datum is in Duitsland een uitzondering op het auteursrecht en de rechten van de producent van fonogrammen in werking getreden, die de reproductie, verspreiding en mededeling aan het publiek toestaat van karikaturen van, of parodieën of pastiches op een bestaand werk.

Aangezien deze uitzondering haar oorsprong vindt in het Unierecht ⁴, heeft het Bundesgerichtshof het Hof verzocht om de draagwijdte van het begrip „pastiche” te verduidelijken.

Het Hof antwoordt dat de uitzondering voor pastiches ⁵ betrekking heeft op creaties die een of meerdere bestaande werken oproepen maar er toch merkbaar van verschillen, en die bepaalde auteursrechtelijk beschermde kenmerkende elementen van die werken gebruiken, ook via „sampling”, met als doel om met deze werken een artistieke of creatieve dialoog aan te gaan die als zodanig herkenbaar is. ⁶ Deze dialoog kan verschillende vormen aannemen, met name een openlijke stijlimitatie van die werken, een eerbetoon eraan of een humoristische of kritische confrontatie ermee.

Om als een gebruik „voor” pastiches te kunnen worden aangemerkt, volstaat het dat de aard als pastiche herkenbaar is voor personen die bekend zijn met het bestaande werk waaraan elementen zijn ontleend. Er hoeft dus niet te worden vastgesteld dat de gebruiker voornemens was om het werk voor dergelijke doeleinden te gebruiken.

Het Hof merkt op dat deze uitlegging van de uitzondering voor pastiches een rechtvaardig evenwicht waarborgt tussen de bescherming van de artistieke vrijheid en die van het auteursrecht. Tevens wordt hierdoor de rechtszekerheid gewaarborgd.

Het is aan het Bundesgerichtshof om het aanhangige geding te beslechten, rekening houdend met de antwoorden van het

Hof. In zijn verwijzingsbeslissing heeft deze rechter opgemerkt dat volgens de vaststellingen van de lagere instantie ⁷ het muziekwerk „Nur mir“ een artistieke confrontatie teweegbrengt met de ritmische sequentie die in een muziekwerk van een ander genre is overgenomen uit het muziekwerk „Metall auf Metall“, maar ondanks het lagere tempo en het ritmische verschil herkenbaar blijkt als een verwijzing naar het origineel.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid om in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en, indien van toepassing, de samenvatting](#) van het arrest zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Volg ons!

¹ Aangezien een van beiden in 2020 is overleden, is zijn rechtsopvolger sindsdien partij in het geding.

² Waarop het werk „Metall auf Metall“ staat.

³ In antwoord op een eerdere prejudiciële verwijzing van het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) in het kader van hetzelfde geding heeft het Hof reeds verduidelijkt dat sampling een inbreuk op de rechten van de producent van een fonogram kan vormen wanneer dit gebeurt zonder diens toestemming. Bij gebruik van een uit een fonogram overgenomen geluidsfragment in een gewijzigde en voor het oor onherkenbare vorm is er evenwel geen sprake van een inbreuk op die rechten, zelfs indien een dergelijke toestemming ontbreekt (zie arrest van 29 juli 2019, Pelham e.a., [C-476/17](#), zie ook perscommuniqué [nr. 98/19](#)).

⁴ [Richtlijn 2001/29/EG](#) van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij. Deze richtlijn biedt de lidstaten de mogelijkheid om beperkingen of restricties op de uitsluitende rechten van reproductie en mededeling aan het publiek te stellen, met name wanneer het gaat om gebruik voor karikaturen, parodieën of pastiches.

⁵ Bedoeld in artikel 5, lid 3, onder k), van die richtlijn. Het Hof verduidelijkt in dit verband dat deze uitzondering geen vangnetclausule is die elke vorm van creatief gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal omvat.

⁶ Het begrip „pastiche“ heeft dus geen betrekking op verborgen imitaties van beschermd materiaal of plagiaten.

⁷ Namelijk het Oberlandesgericht Hamburg (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Hamburg, Duitsland).